



souvislosti. Takovému přístupu publikace vychází plně vstříc.

Jednotlivá ustanovení zákoníku práce jsou provázána výstižným a přiměřeně dlouhým komentářem, doplněným o přehled souvisejících ustanovení nejen zákoníku práce, ale i věcně souvisejících předpisů a judikaturu. Sympatické je, že jsou uvedena i důležitá rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie. V některých případech autoři odkazují na další literaturu či na články z odborných periodik, které se věnují konkrétnímu parciálnímu problému. Za velmi cenné považují užití konkrétních příkladů či modelových situací, díky kterým si čtenář může danou problematiku mnohem lépe osvojit. Zastávám názor, že vhodné zvolený příklad dokáže více než dlouhý teoretický popis. Výborně se tento přístup osvědčil např. u výkladu dovolené, kde autoři příklady rozhodně nešetřili. Za obdobně zdařilou kombinaci strukturovaného přehledného výkladu spojeného s konkrétními příklady považují pasáž o pracovní době.

Kniha je napsána velmi přístupným způsobem, a to i ve vztahu k těm částem zákoníku práce, které jsou samy o sobě poměrně složité. Zvláště bych vyzdvihl zevrubně a přehledně popsanou problematiku přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů, v praxi často opomíjenou a mnohdy nepochopenou. Kniha, jako je tato, mohou přispět k tomu, že tomu tak již v budoucnu nebude.

Za podstatné považuji zmínit, že kniha zapracovává i výklad poslední novely zákoníku práce č. 205/2015 Sb., účinné

od 1. 10. 2015, čili jedná se o publikaci reflektující současný právní stav.

Jestli bych knize něco vytkl, tak je to minimum judikatury Nejvyššího správního soudu ČR. Vzhledem ke sporům vyplývajících z uložených pokut inspekcí práce nebo aktivit správy sociálního zabezpečení se správní soudy musely vyrovnat s řadou ryze pracovněprávních otázek. Za vše jmenujme otázku výkladu pojmu závislá práce, kde je tato absence nejmarkantnější. Ostatně čtenáři by jistě přivítali možnost seznámit se s náhledem správních soudů, protože s případným postihem ze strany správních orgánů může být leckterá firma konfrontována častěji než s civilními spory se svými zaměstnanci. Na druhou stranu však musím ocenit, že autoři na řadě míst odkazují na možné veřejnoprávní důsledky vyplývající z porušení konkrétních pracovněprávních povinností, když uvádějí jak odkazy na zákon o inspekcii práce, tak konkrétní sankce, jež je možné uložit. Ze své praxe vím, že zaměstnavatelé si leckdy tyto souvislosti neuvědomují, což pro ně může mít neblahé důsledky.

Obecně se tedy domnívám, že tato publikace může být cenným zdrojem informací pro řadu personalistů, podnikatelů, advokátů či úředníků zabývajících se pracovněprávními vztahy.

❖ Mgr. ALEŠ KALVODA, vedoucí inspektor
Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký
a Liberecký kraj

Pavel Mates, Martin Kopecký:

Řádné opravné prostředky ve správním řízení (podle správního řádu a stavebního zákona)

Leges, Praha 2015, 176 stran,
320 Kč.

V jakékoliv své činnosti není člověk neomylný, a není proto pochybností o tom, že i rozhodnutí správních orgánů mohou vykazovat vady. Je tudíž zcela legitimní, aby osoby, jichž se určité rozhodnutí dotýká, měly možnost se proti vadám rozhodnutí bránit, resp. nechat rozhodnutí přezkoumat jiným orgánem.

Pro úspěšnou nápravu vadného rozhodnutí je však nezbytné, aby (nejen) účastník řízení zvolil správný způsob obrany. Systém opravných prostředků proti rozhodnutím veřejné správy však netvoří toliko odvolání, ale i další opravné prostředky (nárokové i nenárokové, resp. řádné a mimořádné), což může při nesprávné volbě opravného prostředku vést až k jeho neúspěchu. Ostatně samotná správná volba opravného prostředku je pouze prvním krokem k úspěchu a zdaleka neznamená definitivní konec problémů, neboť cesta řízením o opravném prostředku nezřídka připomíná složitý labyrint, kde na účastníky a správní orgány čeká nemalá řada možných překážek, nejistoty a komplikací.



Podrobnější orientaci ve složitém systému opravných prostředků nabízí právě recenzovaná monografie „Řádné opravné prostředky ve správním řízení (podle správního řádu a stavebního zákona)“. Přináší ucelený pohled na významnou část správního práva procesního, kterou beze sporu řádné opravné prostředky představují. Práce se zaměřuje zejména na odvolání, přičemž dílčí pozornost je věnována i dalším opravným prostředkům, kterými jsou rozklad, odpor, námitky, případně stížnost. Poslední kapitola je pak věnována přezkumu rozhodnutí a jiných úkonů podle stavebního zákona.

Práce přináší teoretické i praktické poznatky věnující se problematikou pasážím (zejména) správního řádu, kdy autoři představují vlastní návrhy či komentáře při výkladových obtížích. Práce je struk-

turována do 14 kapitol (subtémat). První, teoreticky zaměřená kapitola je věnována obecnému představení jednotlivých opravných systémů ve správním řízení s důrazem na odvolání. Na tuto kapitolu navazuje téma řádných opravných prostředků s uvedením jejich základních charakteristik a znaků. Autoři řadí dvojinstančnost řízení mezi základní zásady správního řízení, jakkoliv není právo na odvolání garantováno Listinou základních práv a svobod. V této souvislosti autoři poukazují na to, že do budoucna lze očekávat zásadní změny, neboť důraz na možnost podat odvolání klade jak rezoluce Výboru ministrů Rady Evropy 77/31, tak i doporučení Výboru ministrů Rady Evropy 2007/7 o dobré správě.

Ve třetí kapitole nazvané „Kdo má právo podat odvolání“ autoři zmiňují, že správní řád vychází z materiálního pojetí účastenství, tedy že určitá osoba je či není účastníkem řízení bez ohledu na to, zda s ní správní orgán jedná či nikoliv. To může v praxi činit potíže, k čemuž autoři předkládají vlastní návrhy řešení možných procesních postupů. V této kapitole se dále zaměřují i na otázky spojené s podáním odvolání v případě, kdy je účastník zastoupen, případně bylo-li v průběhu řízení zastoupení ukončeno. Obsahově pak navazuje kapitola věnující se opomenutým účastníkům a možnostem obrany proti postupu správních orgánů.

U náležitosti odvolání autoři připomínají, že při jeho sepsu a podání je nezbytné naplnit alespoň minimální požadavky, aby bylo vůbec možné hovořit o odvolání. Kapitulu doplňují otázkami blanketních odvolání a souvisejících postupů správních orgánů. Jak naznačuje název kapitoly „Lhůta pro odvolání“, věnuje se tato kapitola uvedené složité problematice, včetně související otázky doručování jak účastníkům řízení, tak správnímu orgánu a důsledkům s tím spojeným. Již v úvodu kapitoly autoři poukazují na fakt, že zmeškání lhůty pro podání odvolání nelze prominout, jakkoliv zde existuje možnost podat žádost o prominutí zmeškání úkonu (navrácení v předešlý stav). Proto je nutné podání odvolání v zákonem stanovené lhůtě věnovat náležitou pozornost.

V kapitole „Účinky odvolání“ autoři upozorňují nejen na obecně platné účinky odvolání (devolutivní a suspenziv-

ni), ale zaměřují se zejména na výjimky z uvedených pravidel, včetně možnosti správních orgánů vyloučit při podání odvolání účinek suspenzivní. S účinkem devolutivním (k jehož naplnění zde nedochází) souvisí autoremedura rozhodnutí, které autoři věnují samostatnou kapitolu a představují možnosti správního orgánu vydávajícího rozhodnutí zhojit svým vlastním rozhodnutím vady původního rozhodnutí.

V kapitole „Koncentrace řízení“, jak již název napovídá, se autoři zabývají soustřeďovací zásadou platnou v rámci odvolacího řízení. Tato zásada by podle autorů měla být aplikována zejména v řízeních o žádostech. Je pak otázkou, nakolik tato zásada odpovídá povinnosti správních orgánů zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností. Autoři poukazují i na související judikaturu, která v řadě případů nepojímá zásadu koncentrace příliš rigorózně a umožňuje, resp. vyžaduje z ní výjimky, např. v řízeních o správních deliktech. Již samotné slovní spojení nicotné rozhodnutí je značně problematické a autoři jej v úvodu kapitoly věnující se těmto nejzávažnějším vadám označují za logický nonsens. Autoři navazují vlastními poznámkami vztahujícími se k nakládání s nicotnými rozhodnutími a výslovně se rozcházejí s některými závěry Nejvyššího správního soudu.

Svým rozsahem i zpracováním je pak nejvýznamnější kapitola o postupech správního orgánu při nakládání s odvoláním. Autoři připomínají povinnost správního orgánu zkoumat *ex officio* zákonost napadeného rozhodnutí, včetně řízení předcházejícího vydání rozhodnutí. Nadto upozorňují, že v odvolacím řízení (až na výjimky) platí princip apelační, a zmiňují i problematiku zákazu *reformace in peius*.

Kapitola o rozkladu poukazuje na specifika tohoto řádného opravného prostředku, zejména na aspekty spojené s vyloučením devolutivního účinku a vydávání rozhodnutí ve věci vedoucím funkcionářem či jiným zákonem povolaným orgánem po projednání věci rozkladovou komisí. Následně předkládají autoři exkurz do dalších přezkumných systémů v režimu správního řádu. Monografii uzavírá kapitola zabývající se specifiky přezkumu rozhodnutí a jiných úkonů (zejména veřejnosprávních smluv) v režimu státního zákona.

Lze shrnout, že recenzovaná monografie představuje velmi cenný zdroj informací a poznatků, vztahující se k problematice řádných opravných prostředků ve správním řízení. Jedná se o první komplexní zpracování této problematiky za využití zejména české odborné literatury a judikatury správních soudů, kdy autoři její závěry nejen přejímají, ale začasť také doplňují o vlastní kritické komentáře. Monografie je cenná i pro velkou řadu praktických postupů, jež nabízí, neboť autoři při identifikaci problematických oblastí zásadně přicházejí s konstruktivním návrhem řešení. Monografie je proto svým pojetím přínosná nejen pro širokou odbornou veřejnost z řad advokátů, soudců či úředníků veřejné správy, ale nalezne své využití v rukou všech, kteří se zabývají správním právem, včetně studentů právnických fakult.

✦ Mgr. RADISLAV BRAŽINA, asistent soudce Nejvyššího správního soudu, doktorand na katedře správní vědy a správního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity

Druhou recenzi na tuto knihu od JUDr. Ondřeje Lobotky, advokátního koncipienta v Brně a doktoranda na PF MU, najdete na www.bulletin-advokacie.cz.

**Lenka Matyášová,
Marie Emilie Grossová:**

**Daňový řád
s komentářem
a judikaturou**

Leges, Praha 2015,
2. aktualizované a doplněné
vydání podle stavu k 1. 8. 2015,
1024 stran, 1 490 Kč.

Recenzovaná publikace navazuje na předchozí (první) vydání komentáře daňového řádu od daných autorek z r. 2011. Nynější zpracování především zohledňuje a nově přináší výklad vícerozměrných změn dané právní úpravy, jimiž za uplynulé období prošla, a současně také reaguje na nejnovější judikaturu v předmětné oblasti a zprostředkovává ji.

V nynější publikaci je přitom uvedena nejen nová související judikatura převážně správních, ale současně i civilních